

SYNERGY AND ENVIRONMENT TO
EMPOWER DECENTRALISED SCHOOLS

TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S. (NASTAVNI PRIRUČNIK)

MODUL I

Sjeme za jačanje

CJELINA 2

Nastavnikov osjećaj pripadnosti školi i društvu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ODGOVORNI ZA IOI "TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S."

Ángeles Parrilla Latas (University of Vigo)

AUTORI

CIES-UVigo, ES

Ángeles Parrilla Latas | Manuela Raposo Rivas | Esther Martínez Figueira | Silvia Sierra Martínez | Almudena Alonso Ferreiro | María Zabalza Cerdeiriña | Isabel Fernández-Menor | Adoración de la Fuente Fernández

SYNTHESIS CENTER FOR RESEARCH AND EDUCATION LTD, CY

ODGOVORNI ZA PODUČAVANJE I TESTIRANJE "TOOLKIT GREEN S.E.E.D.S."

Giulia Benvenuto (IC Bosco Chiesanuova, IT) | Alice Dalle (Région Vallée d'Aoste/Regione Valle d'Aosta, IT) | Golfo Kateva (Synthesis Center, CY) | Noemi Nieto Blanco (University of Vigo) | Miljenka Padovan Bogdanović (Srednja Skola Vela Luka, HR) | Eftychia Vlysidou (Diefthinsi Deferovathmias Ekpedefsis Chiou, GR)

PROJEKT

GREEN S.E.E.D.S. - Synergy and Environment to Empower Decentralised Schools

Project n. 2019-1-IT02-KA201-062254 www.greenseeds.eu

KOORDINATOR PROJEKTA

Maria Carla Italia (Glocal Factory, Italija)

PROJEKTNO PARTNERSTVO

Ovaj je dokument jedna od 15 cjelina "Alata GREEN S.E.E.D.S.", Intelektualnog rezultata br. 1 istoimenog projekta. Pod vodstvom je Sveučilišta u Vigo, a provedeno je uz potporu svih partnera, s posebnim osvrtom na obuku o sadržaju alata, koja je radila i na njihovom testiranju. Jedinice su razvijene od rujna 2019. do kraja siječnja 2020. Sljedeća obuka, u dva koraka, trajala je do kraja lipnja 2020:

1. Obuka odgovornih država (5-6.03.2020)
2. Obuka učitelja na lokalnoj razini (1.04.2020 - 31.06.2020)

KAKO CITIRATI OVAJ DOKUMENT

CIES-UniVigo – Cjeina 2- Nastavnikov osjećaj pripadnosti školi i društvu, Modul 1 - Sjeme za jačanje, „Priručnik GREEN S.E.E.D.S.“, Projekt GREEN S.E.E.D.S. - Sinergija i okoliš za osnaživanje decentraliziranih škola, 2020

PARTNERS

GLOCAL FACTORY

Διευθύνση Διαπολιτισμικών Εκπαιδευτικών Χώρων

Région Aoste
Vallée d'Aoste

Universida de Vigo

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

CJELINA 1.2

NASTAVNIKOV OSJEĆAJ PRIPADNOSTI ŠKOLI I DRUŠTVU

Video o Santiagu

U ovom videu vidimo Santiagu, nastavnika u osnovnoj školi u ruralnom, izoliranom području Španjolske. Njegova je prva godina na poslu. Tijekom intervjua, govori nam kakav je bio njegov dolazak u školu, o svom odnosu s drugim nastavnicima i faktorima koji su doprinijeli da se lakše stvori osjećaj pripadnosti ovome mjestu. Santiago odgovara na sljedeća pitanja u videu:

- ◆ *Kakav je bio vaš prvi kontakt sa školom?*
- ◆ *Jeste li se osjećali prihvaćeno od strane drugih nastavnika?*
- ◆ *Mislite li da ste drugačije tretirani pošto vam je prva godina da radite kao nastavnik?*
- ◆ *Iako niste dugo u školi, osjećate li se kao da ste dio te škole?*
- ◆ *Što ostali čine da biste se osjećali kao dio škole?*
- ◆ *Što ostali ne čine da biste se osjećali kao dio škole?*

Mislimo da je način na koji se on osjeća i radi sličan drugim mladim nastavnicima koji se nose s dolaskom u školu prve godine svoga rada. Ovaj dio će analizirati važnost identifikacije nastavnika sa svojom školom; razmotrit će što se može učiniti da se razvije osjećaj pripadnosti.

1. Što je to osjećaj pripadnosti nastavnika?

Često se nastavnici u ruralnim školama i učionicama osjećaju izolirani, nepovezani sa svakidašnjim redovnim školskim sustavom te svoju situaciju vide kao marginalnu u odnosu na druge škole. O snaživanje/pojačanje kontakata s drugim školama i nastavnicima je jedna od metoda koja pomaže nositi se s ovim

situacijama.¹ Druge metode uključuju unaprjeđivanje osjećaja povezanosti i pripadnosti samoj školi, kao i osnaživanje nastavnikove identifikacije i uključenosti u školske obrazovne projekte i povezivanje sa članovima školske zajednice.

Nastavnikov osjećaj pripadnosti povezan je sa stupanjem u kojemu se on osjeća integrirano u školu, organizaciju te

¹ Ovo pitanje se posebno objašnjava modulu 4, (4.2)

povezano sa svojim učenicima (Skaalvik and Skaalvik, 2010). Ipak, istraživanja pokazuju da je podučavanje jedna od profesija s najvećim stupnjem radnog stresa i izgaranja na poslu (Stoeber and Rennert, 2008).

Mnogi su uzroci ovakve situacije: preopterećenost poslom, problemi s akademskom autonomijom, zategnuti odnosi s obiteljima učenika, prisutnost učenika koji remete nastavu, nedostatak (dijeljenja) zajedničkih ideja; također može biti rezultat toga što funkcioniraju individualno, bez održavanja

suradničkog odnosa s ostalim nastavničkim kadrom.

Profesionalni razvoj za nastavnike je neprekidan, tijekom kojeg oni doživljavaju različite emocije i dojmove, ujedinjujući ih sa svojim znanjem i stječući iskustvo. Nastavnici razvijaju osjećaj povezanosti sa svojom školom ako se osjećaju dijelom nastavnog procesa te se smatraju članom radne grupe u školi: što je više nastavnik uključen u školski kolektiv, bolje će obavljati svoj posao i biti će mu lakše povezati se s učenicima.

ŠTO ČINI ANGAŽIRANOG NASTAVNIKA?

Postojanje uključenih, zadovoljnih i akademski uspješnih učenika često je povezano s angažiranim nastavnicima koji (Pascarella and Terenzini, 2005):

- Smatraju da je njihov posao važan i prijeko potreban.
- Vjeruju da njihov posao koristi učenicima.
- Potiču sudjelovanje učenika.
- Brinu se o kvaliteti svoga podučavanja.

Osjećaj pripadnosti nastavnika ne ovisi samo o njima i njihovom radu s učenicima; naprotiv, škola sama ima veliku ulogu u tome. U stvari, jedna od funkcija škole je pripremiti i uključiti nastavnike u njezin život, ciljeve ivrijednosti. Na taj način škole, a

posebno one u ruralnim i izoliranim područjima, mogu i trebaju razmotriti stvaranje snažne obrazovne zajednice koja omogućuje nastavnicima da se osjećaju kao dio zajedničkog projekta u kojemu je njihovo sudjelovanje ključno.

2. Kako možemo provesti refleksiju o osjećaju pripadnosti?

Kada se prisjećamo nastavnika koji su pozitivno utjecali na naše obrazovno iskustvo, često su to karizmatični ljudi puni entuzijazma koji su bili uključeni u cjelokupan školski život. Rutter i Jacobson (1986) su osmislili niz elemenata koji potiču uključenost nastavnika i njegov osjećaj pripadnosti. Prva dva elementa koja ističu su osobne prirode i tiču se godina iskustva i spola; naglašavaju da više iskustva znači veću sposobnost prilagođavanja te da žene često stječu veći stupanj uključenosti pošto je to tradicionalno ženska profesija. Sljedeća tri elementa su demografske prirode: veličina škole (jako velike škole teško uspiju razviti osjećaj pripadnosti); razina angažiranosti učenika (što je veći stupanj, nastavnicima je također lakše angažirati se) te lokacija škole (urbani centri često potiču veći stupanj

pripadnosti jer imaju više resursa i više mogućnosti za društveni razvoj). Sljedećih šest elemenata koji mogu potaknuti osjećaj pripadnosti su organizacijske prirode i tiču se školskog okruženja (organizirano i participativno okruženje škole stvara veći osjećaj pripadnosti); rješiv zadatak koji ne rezultira nerješivim preopterećenjem; posvećenost inovacijama znači više opcija za poboljšanje pripadnosti; mogućnost nastavnika da donose odluke koje se tiču direktno njih daje osjećaj pripadanja grupi; osjećaj školskog zajedništva znači veću integraciju u zajednici; te posljednje, suradnja između dionika u obrazovanju povećava razinu autonomije i pripadnosti.

Da bi ovo pitanje analizirali dublje, sastavljena je sljedeća tablica koja sadrži niz od nezavršenih izjava za provođenje refleksije o spomenutim faktorima za pojedinu školu te za svakog pojedinog nastavnika.

Biti muškarac/žena/ drugo (podcrtaj za sebe) u ovoj školi znači...
Mojih(popuni) godina iskustva u ovoj školi dopuštaju/daju mi...
Veličina moje škole ima utjecaj na...
Razina postignuća mojih učenika u ovoj školi znači...
Činjenica da je ova škola u ruralnom području znači...
Akademsko okruženje moje škole je...
Za mene biti nastavnik u ovoj školi je...
Moja uključenost u inovacije je...
Moj kapacitet da donosim odluke u ovoj školi je...
Osjećaj zajedništva u ovoj školi je...
Suradnja su ovoj školi je...

NAPRAVITE TO U SVOJOJ ŠKOLI

U parovima, nastavnici bi trebali provesti refleksiju o svojoj povezanosti i posvećenosti školi. Da bi to napravili, razmislite o pitanjima koja se pojavljuju na sljedećim slikama te ih pokušajte dovršiti. Cilj ovog zadatka je pomoći pojedincu da razmisli o svojoj situaciji i

aspektima koji mogu pomoći u poboljšanju osjećaja pripadnosti, minimaliziranju prepreka za ostvarivanje toga, te pokretanje promjena da bi se stvorila škola sposobna da aktivno pruži dobrodošlicu i uključi u svoj rad svakog člana.

Osjećam se dijelom
svoje škole kada...

Ne osjećam se
dijelom svoje škole
kada...

Što bi moglo
popraviti ovu
situaciju?

IZVORI

Pascarella, E.T. and Terenzini, P. T. (2005). *How College Affects Students: A Third Decade of Research*. San Francisco: Jossey-Bass.

Rutter, R.A. and Jacobson, J.D. (1986). *Facilitating Teacher Engagement*. Madison, WI: National Center on Effective Secondary Schools

Skaalvik, E.M. and Skaalvik, S. (2010). *Teachers feelings of belonging,*

exhaustion and job satisfaction: the role of school goal structure and value consonance. Anxiety, stress and coping, 24(4), 369-385.

Stoeber, J. and Rennert, D. (2008). *Perfectionism in schoolteachers: Relations with stress appraisals, coping styles, and burnout. Anxiety, Stress, & Coping. An International Journal, 21, 37-53*

DODATNI IZVORI (AKO ŽELITE ZNATI VIŠE)

ENGLISH

Hakanen, J.J., Baker, A.B. and Schaufeli, W.B. (2006). *Burnout and work engagement among teachers. Journal of School Psychology, 43, 495-513.*

Steffy B.E., Wolfe M.P., Pasch S. and Enz B. (2000). *The life cycle of the career teacher*. California, USA: Corwin Press.

SPANISH

Hernández, C. (2006). *“La motivación y satisfacción laboral del personal docente del CONALEP (caso de estudio plantel Iztapalapa)”*. Tesis para obtener el grado de: Maestro en Ciencias. www.asetic.com.mx/Investigaciones/Tesis_de_Grado.pdf

Salanova M. and Schaufeli W. (2009). *El engagement en el trabajo. Cuando el trabajo se convierte en pasión*. Alianza Editorial, Madrid, España.

DISCLAIMER: "The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.